

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การดำเนินการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในคดีฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ, พนักงานเจ้าหน้าที่ กลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบ และเจ้าพนักงาน ป.ป.ง. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมาใช้และเยียวยาความเสียหายให้กับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ที่ถูกหลอกลวงจากการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนได้เท่าที่ควร ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดได้ ดังนี้

5.1.1 ปัญหาการยึดอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด

ปัญหาการยึดและอายัดทรัพย์สินของพนักงานสอบสวน ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 (2) และ (5) ให้อำนาจพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการค้นเพื่อพบสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำความผิด และมีอำนาจยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบดังกล่าวได้และมาตรา 69 (2) ได้กำหนดเหตุที่ศาลจะออกหมายค้นก็เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งได้มาโดยผิดกฎหมาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 ได้ให้คำนิยามคำว่า “สิ่งของ” หมายความว่า สิ่งหามิทรัพย์ใด ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาได้ ให้รวมทั้งจดหมาย โทรเลขและเอกสารอย่างอื่น ๆ เมื่อ สิ่งของ หมายความว่า สิ่งหามิทรัพย์ ประกอบกับที่ศาล ได้ออกหมายค้นให้แก่พนักงานสอบสวนเพื่อพบและยึดสิ่งของที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงสามารถยึดได้เฉพาะสิ่งหามิทรัพย์เท่านั้น กล่าวคือ ในคดีความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามมาตรา 4 และ 5 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2527 เมื่อพนักงานสอบสวนได้เข้าไปทำการตรวจค้นบ้านหรือสถานที่ประกอบการของ

ผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจะสามารถยึดได้เฉพาะเงินสดเท่านั้น และจากความเห็นของ นักวิชาการและแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้ศึกษามาแล้ว ศาลจะริบทรัพย์สินเฉพาะทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรง หากเป็นทรัพย์สินที่ได้เปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้ว ไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ศาลจะไม่ริบทรัพย์สินดังกล่าว ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนเข้าไปตรวจค้นและพบสิ่งหามทรัพย์อย่างอื่น พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจยึดทรัพย์สินดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 และมาตรา 69 ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการยึดสิ่งของเท่านั้น ดังนั้น พนักงานสอบสวนจะไม่มีอำนาจในการอายัดด้วย

ปัญหาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากตาม พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 23 ได้กำหนดการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษว่า พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จึงมีอำนาจในการเข้าตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 ประกอบกับมาตรา 69 ซึ่งจะค้นได้เฉพาะสิ่งของตามที่กล่าวมาข้างต้นดังเช่นอำนาจของพนักงานสอบสวน นอกจากอำนาจดังกล่าวแล้ว พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 24 (1) และ (5) ยังกำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น เมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด และมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ค้นพบได้ ซึ่งการค้นดังกล่าวเป็นการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้น ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ขอหมายศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยศาลได้อาศัยมาตรา 69 ระบุเหตุที่ออกหมายค้นเพื่อพบสิ่งของที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากสิ่งของตามที่หมายศาลระบุไว้ได้หรือไม่ กรณีนี้จะเห็นได้ว่า การที่พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษได้กำหนดให้อำนาจกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษไว้ในมาตรา 24 (1) และ (5) นั้น อำนาจดังกล่าวเป็นการที่กฎหมายกำหนดให้มากกว่าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ดังนั้น แม้ศาลจะออกหมายค้นโดยระบุเหตุว่า ให้ค้นได้เฉพาะสิ่งของที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย ซึ่งหมายถึงค้นได้เฉพาะสิ่งหามทรัพย์ที่ได้มาโดยผิดกฎหมายเท่านั้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษก็ยังมีอำนาจตามมาตรา 24 (1) และ (5) ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มา

โดยการกระทำความผิดได้ นอกจากนี้ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษยังมีอำนาจในการอายัดทรัพย์สินด้วยซึ่งเป็นอำนาจในการดำเนินการกับสิ่งหามิทรัพย์ หรือสิ่งหามิทรัพย์ที่มีทะเบียนและเป็นอำนาจที่กฎหมายให้ไว้มากกว่าพนักงานสอบสวน แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน อำนาจดังกล่าวก็จำกัดอยู่เฉพาะทรัพย์สินเท่านั้น และจะต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น หากทรัพย์สินดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้ว ได้ทรัพย์สินอื่นมาแทนทรัพย์สินนั้น ไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด

ในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในปัจจุบัน ยังคงมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะได้เปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้วหรือไม่ก็ตาม ซึ่งอาจส่งผลให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ได้ เพราะสิ่งของหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดนั้น ตามความเห็นของนักวิชาการและแนวคำพิพากษาฎีกาที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะต้องเป็นสิ่งของหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดโดยตรง และต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพไป หากสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นได้เปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้ว สิ่งของหรือทรัพย์สินนั้น ก็ไม่ใช่สิ่งของหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด พนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะยึดหรืออายัดไม่ได้ ดังนั้น จึงเป็นช่องทางให้ผู้กระทำความผิดยังดำเนินการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินไปอยู่ในรูปต่างๆ

ปัญหาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แม้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุวัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาได้แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ แต่ถ้าหากพนักงานอัยการได้ฟ้องผู้กระทำความผิดเป็นคดีอาญาตามมาตรา 9 หรือฟ้องเป็นคดีล้มละลายตามมาตรา 10 ต่อศาล คำสั่งยึดหรืออายัดนั้นก็จะมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาไปแล้ว และพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ยังไม่สามารถส่งสำนวนเพื่อสั่งฟ้องผู้ต้องหาเป็นคดีอาญา ตามมาตรา 4 หรือ 5 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 หรือไม่สามารถฟ้องเป็นคดีล้มละลายได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปล่อยทรัพย์สินนั้นคือให้กับผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาไป และแม้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินก็ตาม จากการศึกษาเนื่องจากกฎหมายให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยึดหรืออายัด โดยใช้คำว่า “ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน”

ดังนั้น อำนาจในการยึดหรืออายัดของพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจำกัดอยู่ที่วัตถุที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ ดังนั้น ถ้ามีประโยชน์อย่างอื่นที่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้รับไปจากการกระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่มีอำนาจก้าวล่วงไปดำเนินการนำประโยชน์ดังกล่าวกลับคืนมาชดใช้ค่าเสียหายให้กับประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนได้ ประกอบกับพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปัจจุบัน สังกัดกลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบ สังกัด สำนักปลัดกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลัง และตามหน่วยงานต่างๆ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้ง ไม่มีกำลังพลเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กู้ยืมเงินที่ผู้ต้องหาได้ และไม่ทราบว่ามีคดีผู้กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจำนวนเท่าใด จึงไม่สามารถใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายในการบังคับกับทรัพย์สินของผู้กู้ยืมเงินที่ผู้ต้องหาได้อย่างเต็มที่

ปัญหาการยึดและอายัดทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนซึ่งเป็นความผิดมูลฐานนั้น คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในส่วนที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน กล่าวคือ คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนไม่ว่าจะเป็นเงินสดหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนรวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมิไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าว และรวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงินดังกล่าว และยังมีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตามที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด แต่อำนาจดังกล่าวยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากไม่ได้รวมถึงประโยชน์อย่างอื่นที่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้รับไปจากการกระทำความผิด ซึ่งถ้ามีประโยชน์ดังกล่าวที่ผู้ต้องหาได้รับมาคณะกรรมการธุรกรรมก็ไม่มีอำนาจในการยึดหรืออายัดแต่อย่างใด และในการใช้อำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของคณะกรรมการธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 นี้ ทรัพย์สินที่ได้จะตกเป็นของแผ่นดิน ไม่กลับคืนไม่สูญเสียมือของประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าว

เนื่องจากอำนาจในการสั่งการเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จะต้องปรากฏว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนก่อนประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่า ได้มีการโอน จำหน่าย ยักยอก ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด คณะกรรมการธุรกรรมจึงจะมี

อำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น โดยเป็นการสั่งยึดไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวันตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาก็คือพระราชบัญญัติว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้อำนาจกับคณะกรรมการธุรกรรมในการดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36 และดำเนินการตามมาตรา 48 ซึ่งถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นกับคณะกรรมการธุรกรรมทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่มีคณะกรรมการธุรกรรมดำรงตำแหน่งอยู่ การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ก็จะไม่สามารถดำเนินการได้

การดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนนั้น จำเป็นที่จะต้องกระทำโดยเร็วเพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสดักยักย้ายถ่ายเท หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้อยู่ในรูปอื่น ดังนั้น การบูรณาการกฎหมายหลายฉบับเพื่อมาดำเนินการบังคับกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดก็จะเป็นการบรรเทาความเสียหายให้กับผู้เสียหายได้ส่วนหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่า จะมีปัญหาบางประการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายทำให้ไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดได้เท่าที่ควรก็ยังมีมาตรการสุดท้ายที่จะเข้ามาทำการตรวจสอบกลั่นกรองทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนอีกชั้นหนึ่ง มาตรการนี้คือ มาตรการทางภาษีอากร กล่าวคือ การดำเนินธุรกิจของผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะอยู่ในรูปของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาก็ตามเมื่อมีรายได้เข้ามา และเมื่อถึงกำหนดชำระภาษีก็ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาแล้วแต่กรณี หากไม่มีการยื่นแบบแสดงรายการดังกล่าวเมื่อถึงกำหนดชำระแล้วก็จะถือว่าเป็นภาษีอากรค้าง ซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจในการดำเนินการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากร และมีอำนาจในการดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น โดยมีอำนาจได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่งอำนาจดังกล่าวแต่อย่างใด มาตรการดังกล่าวนี้ เป็นมาตรการสุดท้าย โดยเงินภาษีที่ได้รับนั้น จะถูกนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน หากกลับคืนไปสู่ประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนแต่อย่างใดไม่

5.1.2 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด

การบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะแยกกันโดยอิสระจนบางครั้งเกิดความล่าช้า ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสและเป็นช่องทางให้ผู้กระทำความผิดดำเนินการยกย้ายถ่ายทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดออกไปยังแหล่งต่างๆ ทำให้ยากแก่การติดตามยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมาชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้เสียหาย ดังนั้น จึงควรมีมาตรการบางอย่างมากำหนดเกี่ยวกับการใช้อำนาจร่วมกันของหน่วยงานดังกล่าว เพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายให้กับผู้ให้กู้ยืมหรือผู้เสียหายที่ถูกหลอกลวงได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรให้มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจยึดและอายัดทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด

ในส่วนพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้น จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจยึดและอายัดของพนักงานสอบสวน ดังนี้

อำนาจในการยึด พนักงานสอบสวนมีอำนาจยึดสิ่งของที่ได้อมาโดยการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น ถ้าสิ่งของนั้นแปรเปลี่ยนสภาพไป ก็ไม่สามารถยึดได้ และจะยึดได้เฉพาะที่เป็นสิ่งหาปริมาตรเท่านั้น

อำนาจในการอายัด เนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดให้พนักงานสอบสวนใช้อำนาจดังกล่าวได้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจอายัด ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของที่ได้อมาโดยการกระทำความผิดหรือไม่

ในส่วนพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ นั้น จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจยึดและอายัดของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดังนี้

อำนาจในการยึด พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจยึดทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น ถ้าสิ่งของนั้นแปรเปลี่ยนสภาพไป ก็ไม่สามารถยึดได้ โดยสามารถยึดได้ทั้งสิ่งหาปริมาตรและอสังหาริมทรัพย์

อำนาจในการอายัด พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจอายัดทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น ถ้าสิ่งของนั้นแปรเปลี่ยนสภาพไป ก็ไม่สามารถอายัดได้

5.2.2 ควรเพิ่มเติมพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และให้มีการจัดโครงสร้างกลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบใหม่

ควรกำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายให้กับประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำ ความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และในขณะเดียวกันการกำหนดให้อำนาจกับ พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวก็เป็นการแสดงให้เห็นให้ผู้กู้ยืมซึ่งคิดจะกระทำความผิดได้เห็นว่า เมื่อได้ กระทำความผิดลงไปแล้วสุดท้ายทรัพย์สินสิ่งใดที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดก็จะถูกยึดหรือ อายัดไปทั้งหมด โดยนอกจากจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว ก็ให้อำนาจดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำหรือจากการสนับสนุนหรือ ช่วยเหลือการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนรวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าว และรวมถึงทรัพย์สินที่ได้มาจากการ จำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ จากเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการ ฉ้อโกงประชาชน และรวมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณราคาเป็นเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำ ความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณราคาเป็นเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สิน หรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและดอกผลของเงินหรือทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์ ตามที่กล่าวมาข้างต้น

ควรกำหนดให้พนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และพนักงานสอบสวน คดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ รายงานคดีเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนเมื่อได้ ทำการรับดำเนินคดี โดยให้รายงานไปที่กลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบ กระทรวงการคลัง ดังเช่น ที่ต้องรายงานไปที่ สำนักงาน ป.ป.ง. เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบทรัพย์สิน ของผู้กระทำความผิดและยึดอายัดทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนที่ผู้กระทำความผิดจะยกย้ายถ่ายเท ทรัพย์สินนั้นไป โดยกำหนดอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวไว้ในพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการ ฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

ควรให้มีการเพิ่มกำลังพล และจัดหน่วยงานภายในกลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงิน นอกระบบ ดังนี้

หน่วยตรวจสอบทรัพย์สิน ทำหน้าที่ติดตามทรัพย์สินของผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหา เพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว

หน่วยป้องกันการกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ทำหน้าที่สอดส่องดูแลป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับความเสียหายที่จะได้รับ

หน่วยปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ทำหน้าที่ปราบปรามและและประสานงานกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

5.2.3 ควรให้มีการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

ควรให้มีการเพิ่มเติมข้อความใน มาตรา 3 ในส่วนของคำนิยาม “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” หมายความว่า

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตาม (8) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ด้วย

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ

(3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2)

(4) ประโยชน์อันอาจคำนวณราคาเป็นเงินได้ที่ได้มาจากการกระทำความผิดและทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณราคาเป็นเงินได้ที่ได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น

ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) (3) หรือ (4) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใดหรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

5.2.4 ควรมีกฎหมายกำหนดการใช้อำนาจร่วมกันในการดำเนินคดีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนนี้ หากหน่วยงานที่มีอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ประสานความร่วมมือกันก็จะทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดได้ผลมากขึ้น แต่ปัจจุบันหน่วยงานที่รักษากฎหมายก็จะพิจารณาเฉพาะกฎหมายของตนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยไม่สนใจการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานอื่น จนบางครั้งทำให้ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้เสียหายไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามที่ควรจะเป็น ดังนั้น การที่จะมีกฎหมายมากำหนดให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานดังกล่าว นอกจากจะเป็นการบูรณาการในการทำงานแล้ว ยังเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และที่สำคัญที่สุดประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการที่ถูกหลอกลวงตามที่ควรจะเป็นได้ ทั้งนี้ เพราะว่า การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาถ้าดำเนินการได้รวดเร็วเท่าไร โอกาสที่ผู้ต้องหาจะดำเนินการการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินก็จะมีน้อยลงเท่านั้น